

Marta Kluzek

Akademia Ekonomiczna w Poznaniu

AMORTYZACJA JAKO INSTRUMENT OPTIMALIZACJI PODATKOWEJ

1. Wstęp

Optymalizacja podatkowa ma na celu zmniejszenie ogólnego ciężaru podatkowego przedsiębiorstwa z uwzględnieniem współdziałania wszystkich podatków w tym przedsiębiorstwie. Wykorzystywanie instrumentów, dzięki którym można obniżyć ciężar podatkowy, jest zachowaniem zrozumiałym z punktu widzenia przedsiębiorcy – *homo oeconomicus*, który przecież dąży do racjonalnego działania i maksymalizacji uzyskiwanych w związku z prowadzoną działalnością korzyści, zwłaszcza o charakterze finansowym. Realizacja większości operacji gospodarczych powinna być poprzedzona wypracowaniem koncepcji minimalizującej koszt ich przeprowadzenia, a w związku z tym i analizą skutków podatkowych. Podatnik traktuje podatki jako zewnętrzne ograniczniki działalności. Powinien zmierzać do ponoszenia nie minimalnego, lecz optymalnego ciężaru podatkowego, świadomie wykorzystując możliwości wynikające z przepisów podatkowych, natomiast nie powinien podejmować działań niezgodnych z prawem, co w literaturze przedmiotu określane jest jako uchylanie się od opodatkowania [Famulska 1998, s. 30]. Celem optymalizacji podatkowej nie jest jednak zmniejszenie ciężaru wybranego podatku, tylko obniżenie łącznych obciążeń podatkowych dla zwiększenia zysku netto przedsiębiorstwa.

Celem niniejszego artykułu jest wskazanie miejsca i znaczenia optymalizacji podatkowej w planowaniu finansowym oraz efektów stosowania tej optymalizacji przez przedsiębiorstwo na przykładzie wybranego instrumentu jakim jest amortyzacja.

2. Istota optymalizacji podatkowej

Optymalizacja podatkowa to część szerszego zagadnienia, element planowania strategicznego rozumianego jako sformalizowany proces długofalowego planowania stosowanego do określania i osiągnięcia celów organizacji [Stoner, Wankel 1992, s. 99].

Całościowy efekt wszystkich decyzji inwestycyjnych i decyzji o sposobach finansowania podejmowanych w przedsiębiorstwie, które wzajemnie na siebie oddziałują, w związku z tym nie można ich podejmować w oderwaniu od innych aspektów finansów przedsiębiorstwa, będzie można zobaczyć dzięki planowaniu finansowemu [Brealey, Myers 1999, s. 1130].

Przedsiębiorcy powinni wdrażać strategie, dzięki którym maksymalizowana byłaby wartość zaktualizowana netto, a w efekcie i wartość ich firmy. To zadanie wymaga maksymalizacji nadwyżek środków pieniężnych realizowanych z działalności operacyjnej, z uwzględnieniem również opodatkowania. Dlatego w strategiach maksymalizowania przepływów pieniężnych po opodatkowaniu muszą być brane pod uwagę czynniki zarówno niepodatkowe, jak i podatkowe [Yancey, Cravens 1998, s. 251]. Przedsiębiorstwa szukają więc sposobów umniejszenia obciążeń podatkowych lub odroczenia ich w czasie. Optymalizacja opodatkowania będzie zatem próbą, w miarę możliwości, zmniejszania lub odraczania płatności z tytułu podatków przy wykorzystaniu przepisów podatkowych i luk w ustawodawstwach poszczególnych państw. Należy w tym miejscu podkreślić, iż optymalizacja podatkowa powinna odgrywać służebną rolę wobec głównych celów, jakie stawia sobie przedsiębiorstwo. Dlatego strategia minimalizacji opodatkowania, w odróżnieniu od optymalizacji, może być niepożądana przez przedsiębiorstwo, gdyż korzyści podatkowe z jej realizacji mogą być mniejsze niż straty poniesione w innych dziedzinach funkcjonowania podmiotu [Scholes, Wolfson 1992, s. 3].

Jeżeli system podatkowy cechuje się wysokim stopniem skomplikowania i brakiem spójności (wiele ulg, zwolnień, wyłączeń, niejednolite definicje w poszczególnych podatkach itd.), rodzi to większe możliwości obniżania zobowiązań podatkowych w granicach obowiązującego prawa, gdyż dobór szeregu czynników, które wpływają na wysokość podatku, zależy bezpośrednio od podatnika. Ponadto trzeba pamiętać, że każde państwo tworzy własny system podatkowy, co dodatkowo różnicuje warunki funkcjonowania przedsiębiorstw w ujęciu międzynarodowym, a jednocześnie daje większe możliwości optymalizacji obciążeń podatkowych (zob. [Kluzek 2002, s. 603]).

Optymalizacja podatkowa może być realizowana w trzech wymiarach, tj. jako: planowanie podatkowe (odnosi się do przyszłych działań), optymalizacja działań bieżących oraz łagodzenie negatywnych skutków podatkowych w stosunku do zdarzeń, które już miały miejsce [Dymek 2006, s. 10].

Prowadząc działalność gospodarczą trzeba pamiętać o różnego rodzaju podatkach, które ciążyą na przedsiębiorstwie. Próba ujęcia wszystkich danin publicznych (podatków i paraf podatków) w planie finansowym jest sprawą skomplikowaną ze względu na wielość tych obciążeń i różnorodność ich charakteru. Można je pogrupować w następujący sposób:

- podatki, które stanowią koszt uzyskania przychodu,
- podatki dochodowe,

- podatki, które rozlicza przedsiębiorstwo, ale nie obciążają one jego wyniku finansowego,
- podatki płacone od zysku.

Pierwsza grupa podatków jest istotna w momencie, gdy przedsiębiorstwo musi określić cenę jednostkową wyrobu czy usługi. Co prawda z punktu widzenia podatkowego pierwotną kategorią jest przychód, a następnie koszt uzyskania tego przychodu, ale w rzeczywistości na ogół jest odwrotnie, najpierw ponosimy koszty, aby z pewnym przesunięciem w czasie osiągnąć przychody. Te ostatnie powinny nie tylko pokryć wszystkie koszty bezpośrednie i pośrednie, ale być na tyle wysokie, aby przedsiębiorstwo wygenerowało zysk. Ponadto ciężary te trzeba również ponieść, czyli zapłacić, więc będzie miało to swoje odzwierciedlenie w przepływach finansowych po stronie wydatków. Nieuwzględnienie podatków i paropodatków o charakterze kosztowym w kalkulacjach może doprowadzić do błędnych wniosków. Do istotnych danin z tej grupy można zaliczyć: akcyzę, podatki majątkowe, podatek od towarów i usług, który nie będzie podlegać odliczeniu od podatku należnego, cła, składki na ubezpieczenia społeczne obciążające pracodawcę w związku z zatrudnianiem pracowników, opłaty lokalne, opłaty koncesyjne itd. W zależności od specyfiki działalności mogą występować tylko niektóre z tych obciążeń lub jeszcze inne, które tutaj nie zostały wymienione. Zmniejszenie tych podatków powoduje zwiększenie dochodów ze sprzedaży i odpowiednie zwiększenie podatku od tego dochodu. W rezultacie efekt tych działań jest tylko częściowy, ponieważ zwiększa się podatek od dochodu.

Zasadniczą kwestią, jaką należy przesądzić z punktu widzenia podatku dochodowego, jest forma prawna prowadzenia działalności gospodarczej i wynikające z tego tytułu możliwości wyboru formy opodatkowania. Oczywiście nie zamyka to drogi do przeprowadzenia symulacji już działającym przedsiębiorstwom, które planują zmiany organizacyjne, szczególnie w połączeniu z nowymi projektami inwestycyjnymi. Może się bowiem okazać, że ze względów podatkowych bardziej korzystne jest wydzielenie części przedsiębiorstwa czy założenie zupełnie nowej jednostki w kraju lub za granicą. Dla minimalizacji podatku dochodowego ważne jest zmniejszenie podstawy opodatkowania. Dlatego też przedsiębiorstwo może realizować odpowiednią strategię kosztową, w ramach której dopuszcza się np. zwiększenie podatków wliczanych do kosztów własnych przedsiębiorstwa, co powoduje obniżenie podatku dochodowego, ale pod warunkiem, że działanie takie przyniesie pozytywny efekt finansowy.

Dla zmniejszenia ciężaru podatków, które nie są wliczane do kosztów przedsiębiorstwa (np. podatek od towarów i usług), ważna jest minimalizacja kwoty podlegającej wpłacie do budżetu państwa. Odpowiednie wykorzystanie regulacji obowiązujących w tym zakresie umożliwia poprawę płynności finansowej lub przynajmniej niepogorszenie tej płynności tylko dlatego, że przedsiębiorstwo jest płatnikiem podatku VAT.

Podatki płacone od zysku będą występować np. w momencie wypłaty dywidendy przez spółki kapitałowe na rzecz udziałowców czy akcjonariuszy. Trzeba pamiętać, że opodatkowaniu podlega w tym przypadku zysk wydzielony, czyli ta część zysku spółki, która jest wypłacana udziałowcom lub akcjonariuszom w sposób bezpośredni lub pośredni¹. W systemach podatkowych, w których obowiązuje podwójne opodatkowanie zysku wydzielonego, często można spotkać zjawisko ukrytej dywidendy. Przykładem obniżenia podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym, a jednocześnie wypłaty udziałowcowi lub akcjonariuszowi odpowiedniej puli środków, jest chociażby wykorzystanie finansowania wierzycielskiego w miejsce własnego (tzw. niedostateczna kapitalizacja), dzięki czemu unika się podwójnego opodatkowania dywidend, a przepływ środków między spółką a jej właścicielem jest realizowany na zamierzonym poziomie.

W procesie planowania podatkowego należy przeanalizować sytuację danego przedsiębiorstwa z uwzględnieniem wzajemnego wpływu i współdziałania wszystkich podatków w tym przedsiębiorstwie i zastosować takie rozwiązania, w wyniku których będą osiągane jak najlepsze wyniki finansowe (zysk netto) oraz zachowana płynność finansowa.

3. Znaczenie amortyzacji dla optymalizacji podatkowej

Optymalizacja podatkowa jest jednym z elementów procesu decyzyjnego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, która wpływa m.in. na ocenę rentowności przedsiębiorstwa. Odpowiednie kształtowanie kosztów podatkowych, jako jednego z elementów determinujących podstawę opodatkowania w podatku dochodowym, ma ogromne znaczenie dla obliczenia wysokości podatku, który obniża wynik brutto przedsiębiorstwa. Wysokość podatku dochodowego będzie więc miała wpływ na to, jakim zyskiem może dysponować przedsiębiorstwo oraz jego właściciele.

Ciekawym instrumentem z punktu widzenia strategii kosztowej jest amortyzacja. Amortyzacja obrazuje proces zużywania się w czasie składników majątku, które przedsiębiorstwo wykorzystuje w swojej działalności dłużej niż rok. Nabycie tych składników wymaga zapłaty w momencie przewidzianym w umowie kupna-sprzedaży, co ma swoje odzwierciedlenie w przepływach pieniężnych przedsiębiorstwa. Z kolei wysokość odpisów amortyzacyjnych nie wymaga już angażowania dodatkowych środków. W zależności od indywidualnej sytuacji przedsiębiorstwa można kreować koszty amortyzacji na innym poziomie – optymalnym z punktu widzenia poszczególnych podmiotów.

¹ Zysk spółki, który jest przeznaczany na podwyższenie kapitału udziałowego czy akcyjnego, mimo że środki nie są postawione do dyspozycji udziałowca/akcjonariusza w sposób bezpośredni, podlega opodatkowaniu na tych samych zasadach jak wypłata udziału w zyskach czy dywidendy.

W Polsce amortyzacja jako element kosztów może być kształtowana inaczej w ujęciu rachunkowych i inaczej w ujęciu podatkowym. Jest to ewidentny przykład tego, że przedsiębiorca dla własnych celów, w sensie pozytywnym, może wykorzystać fakt, że regulacje rachunkowe są odrębne od regulacji podatkowych. Dlatego też na potrzeby kształtowania wyniku finansowego w ujęciu bilansowym można przyjąć metodę i stawkę amortyzacji według zasad rachunkowych, a w celu ustalenia podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym można wykorzystać zasady przewidziane w ustawach o podatku dochodowym². Artykuły 32 i 33 ustawy o rachunkowości wskazują, że odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji, który zależy od okresu ekonomicznej użyteczności analizowanych składników majątku.

Obszerniej kwestie amortyzacji traktują regulacje podatkowe, ale koszt uzyskania przychodu w ujęciu podatkowym stanowią tylko te odpisy amortyzacyjne, które zostały dokonane zgodnie ze wskazanymi tam zasadami. Możliwości płynące z tych regulacji, które warto rozważyć przed rozpoczęciem amortyzacji z zastosowaniem rocznych stawek amortyzacyjnych określonych w załączniku nr 1 do ustaw o podatku dochodowym, to [Dymek 2006, s. 105-106]:

- prawidłowe ustalenie wartości początkowej³,
- zastosowanie metody degresywnej,
- zastosowanie współczynników podwyższających stawki amortyzacyjne,
- zastosowanie indywidualnych stawek amortyzacyjnych dla środków trwałych ulepszonych lub używanych,
- zastosowanie zasad amortyzacji środków trwałych wykorzystywanych sezonowo,
- możliwość obniżania stawek amortyzacyjnych,
- dokonywanie kwartalnych lub rocznych odpisów w celu uproszczenia ewidencji,
- możliwość przyspieszenia amortyzacji w stosunku do nowych fabrycznie środków trwałych.

Każda z tych możliwości, które są przewidziane w polskich regulacjach podatkowych, może być wykorzystana przez przedsiębiorstwo w sposób dla niego najbardziej korzystny. Jako przykład ilustrujący ten problem niech posłużą preferencyjne zasady amortyzacji odnoszące się do fabrycznie nowych środków trwałych należą-

² W ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych zostały wprowadzone te same zasady amortyzacji dla zrównania warunków funkcjonowania przedsiębiorstw o różnych formach prawnych.

³ Warto tu zwrócić uwagę na analizę wydatków inwestycyjnych (AWI), pozwalającą na wyodrębnienie budynków, budowli, urządzeń i wyposażenia oraz odpowiednią ich klasyfikację do grup środków trwałych, dzięki czemu uzyskamy największą tarczę podatkową (zob. [Namysłowski, Toński 2001, s. 4]).

cych do grup 3-6 klasyfikacji środków trwałych (KŚT)⁴. Przedsiębiorca ma możliwość zaliczenia w koszty podatkowe w pierwszym roku podatkowym, w którym wprowadził do ewidencji taki właśnie środek trwały, 30% jego wartości początkowej. Jest to szczególnie korzystne, gdy środek trwały został nabyty z końcem roku podatkowego. Wtedy bowiem, według „tradycyjnych” zasad amortyzacji, nie ma możliwości zaliczenia w koszty amortyzacji w danym roku, gdyż odpisy będą dokonywane od miesiąca następnego po wprowadzeniu do ewidencji albo będzie to nieporównywalnie mniejsza kwota niż odpis jednorazowy.

Przykład 1. Przedsiębiorstwo w listopadzie 200X r. nabyło nowe urządzenie z grupy 4 o wartości początkowej 100 000 j.p. i w tym samym miesiącu wprowadziło je do ewidencji środków trwałych. Zgodnie z wykazem rocznych stawek amortyzacyjnych może być zastosowana roczna stawka 18%, rok obrotowy i podatkowy to jednocześnie rok kalendarzowy, a stawka podatku obowiązująca w danym roku to 19%. Przedsiębiorstwo przewiduje, że urządzenie będzie wykorzystywane przez 10 lat.

Tabela 1. Metoda amortyzacji, wysokość odpisu amortyzacyjnego i tarczy podatkowej w 200X r.

Wariant amortyzacji	Wysokość odpisu w j.p.	Tarcza podatkowa w j.p.
Odpis podatkowy zrównany z rachunkowym ^a	$100\,000 \cdot 10\% : 12 \text{ m-cy} \cdot 1 \text{ m-c} = 833,33$	$833,33 \cdot 19\% = 158,33$
Odpis podatkowy według metody liniowej	$100\,000 \cdot 18\% : 12 \text{ m-cy} \cdot 1 \text{ m-c} = 1.500$	$1500 \cdot 19\% = 285$
Odpis podatkowy według metody degresywnej – współczynnik 2 ^b	$100\,000 \cdot (18\% \cdot 2) : 12 \text{ m-cy} \cdot 1 \text{ m-c} = 3000$	$3000 \cdot 19\% = 570$
Jednorazowy odpis 30%	$100\,000 \cdot 30\% = 30\,000$	$30\,000 \cdot 19\% = 5700$

^a Podatnicy mogą obniżyć podane w podatkowym wykazie stawek amortyzacyjnych stawki dla poszczególnych środków trwałych.

^b Ustawodawca, określając współczynniki, które można zastosować przy podwyższaniu stawek amortyzacyjnych z wykazu, używa sformułowania „nie wyższy niż”, dlatego w przykładach zastosowano wielkości maksymalne.

Źródło: opracowanie własne.

W przykładzie tym można przyjąć jednolite zasady amortyzacji w ujęciu rachunkowym i podatkowym, ale w wyniku zastosowania tego rozwiązania tarcza podatkowa jest najniższa z możliwych. Nad przyjęciem takiego właśnie rozwiązania można się zastanowić w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo generuje straty, gdyż mak-

⁴ Zasady te od 1 stycznia 2007 r. już nie obowiązują. Zamiast tego ustawodawca przewidział dla małych podatników oraz tych, którzy w danym roku rozpoczynają działalność gospodarczą, możliwość dokonania jednorazowo odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej środków trwałych zaliczonych do grup 3-8 KŚT, z wyłączeniem samochodów osobowych, oraz wartości niematerialnych i prawnych do wysokości 50 000 euro w skali roku. Jest to rozwiązanie korzystniejsze dla tej grupy podatników w porównaniu z tymi zasadami amortyzacji, które obowiązywały do końca ubiegłego roku. Jednocześnie pogorszyła się jednak sytuacja pozostałych przedsiębiorstw.

symalizacja odpisów amortyzacyjnych nie znajduje wtedy uzasadnienia. Co prawda, tarcza podatkowa przekształca się w tych okolicznościach w inny typ tarczy podatkowej, a mianowicie z tytułu uwzględnienia tej straty w rozliczeniach podatkowych w latach następnych, ale ze względu na czynnik czasu nie jest to rozwiązanie optymalne (zob. [Kudela 2006, s. 385]).

Z kolei w sytuacji, kiedy przedsiębiorstwo osiąga dochód do opodatkowania, rozróżnienie podejścia rachunkowego i podatkowego jest już właściwe. W analizowanym przypadku największe korzyści przyniesie zastosowanie jednorazowego odpisu w ujęciu podatkowym, gdyż umożliwia największe obniżenie podatku dochodowego w 200X r., a w ujęciu rachunkowym wykazana będzie amortyzacja na poziomie 158,33 j.p. Działania podejmowane w celu obniżenia podatku dochodowego przez zastosowanie premii amortyzacyjnej nie obniżą zysku brutto, a jednocześnie zapewnią przedsiębiorstwu mniejsze wydatki z tytułu podatku dochodowego, co przełoży się na wyższą wartość przepływów operacyjnych netto i poprawę płynności finansowej oraz wyższy zysk netto i wyższe wskaźniki rentowności.

Przykład 2. Przedsiębiorstwo rozważa nabycie kolejnej maszyny o tych samych parametrach, przy spełnieniu tych samych warunków, ale tym razem w styczniu 200Y r., co oznacza, że amortyzacja rozpocznie się od drugiego miesiąca danego roku.

Tabela 2. Metoda amortyzacji, wysokość odpisu amortyzacyjnego i tarczy podatkowej w 200Y r.

Wariant amortyzacji	Wysokość odpisu w j.p.	Tarcza podatkowa w j.p.
Odpis podatkowy zrównany z rachunkowym	$100\,000 \cdot 10\% : 12 \text{ m-cy} \cdot 11 \text{ m-cy} = 9166,67$	$9166,67 \cdot 19\% = 1741,67$
Odpis podatkowy według metody liniowej	$100\,000 \cdot 18\% : 12 \text{ m-cy} \cdot 11 \text{ m-cy} = 16\,500$	$16\,500 \cdot 19\% = 3135$
Odpis podatkowy według metody degresywnej – współczynnik 2	$100\,000 \cdot (18\% \cdot 2) : 12 \text{ m-cy} \cdot 11 \text{ m-cy} = 33\,000$	$33\,000 \cdot 19\% = 6270$
Jednorazowy odpis 30%	$100\,000 \cdot 30\% = 30\,000$	$30\,000 \cdot 19\% = 5700$
Odpis podatkowy – stawka z wykazu · współczynnik 3	$100\,000 \cdot (18\% \cdot 3) : 12 \text{ m-cy} \cdot 11 \text{ m-cy} = 49\,500$	$33\,000 \cdot 19\% = 9405$

Źródło: opracowanie własne.

W przykładzie 2 jednorazowy odpis nie jest już rozwiązaniem najkorzystniejszym w porównaniu z efektami, jakie można uzyskać przy zastosowaniu metody degresywnej. Dlatego też ustawodawca w takim przypadku umożliwił zastosowanie dodatkowej opcji. Jest to odpis amortyzacyjny obliczony przy zastosowaniu stawki amortyzacyjnej określonej w wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych podwyższonej o współczynnik 3. Dodatkową korzyścią, jaką można odnieść z wykorzystania tego rozwiązania, jest dokonanie takiego odpisu jednorazowo w miesiącu ujęcia środka trwałego w ewidencji – w tym przykładzie byłby to już pierwszy miesiąc

danego roku, choć podatnik ma również prawo dokonywać odpisów miesięcznie, kwartalnie lub na koniec roku podatkowego.

Trzeba mieć jednak świadomość, że wyższe odpisy amortyzacyjne na początku użytkowania środka trwałego spowodują, że zrównanie się odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową tego środka w ujęciu podatkowym nastąpi szybciej niż w ujęciu rachunkowym, gdzie odpisy będą równomiernie rozłożone w czasie, zgodnie z postępującym zużywaniem się składnika majątku trwałego. W związku z tym w początkowej fazie użytkowania środka trwałego podatek dochodowy będzie niższy dzięki zastosowaniu przyspieszonych odpisów amortyzacyjnych w ujęciu podatkowym, a w kolejnych okresach – szczególnie po zakończeniu amortyzacji podatkowej – wyższy (*ceteris paribus*). Zgodnie jednak z zasadą mniejszej wartości aktualnej przyszłych płatności przedsiębiorstwo powinno dążyć do maksymalizowania nadwyżki finansowej w możliwie najkrótszym czasie, a niższy podatek w początkowych okresach amortyzacji temu właśnie służy. Dzięki przesunięciu dochodu na okresy późniejsze przedsiębiorstwo może wykorzystać środki w ten sposób uwolnione do osiągnięcia innych celów [Bień 2002, s. 151-154]. Należy również liczyć się z tym, iż stawki podatków dochodowych mogą być zmieniane z roku na rok, a w ostatnich latach na świecie i w Polsce obserwuje się ich redukcję. Dlatego nie można uznać za racjonalne odkładanie w czasie korzyści z tytułu tarczy podatkowej również w ujęciu nominalnym, gdyż wraz ze spadkiem stóp podatkowych ta tarcza podatkowa będzie się zmniejszała [Kudela 2006, s. 385].

Próby obniżania obciążeń podatkowych w danym momencie mogą nie przynosić najlepszych rezultatów w ujęciu długoterminowym, gdyż w przyszłości poziom podatków może wzrosnąć do nieoczekiwanego poziomu. Warto więc rezultaty optymalizacji podatkowej zawrzeć w długoterminowym planie finansowym, dzięki czemu przedsiębiorca może prześledzić efekty swoich decyzji dla przyszłej sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa.

4. Podsumowanie

Nie ma możliwości stworzenia jednej uniwersalnej strategii podatkowej dla wszystkich przedsiębiorstw. Każde przedsiębiorstwo musi dokonać własnych analiz i w zależności od indywidualnej sytuacji i planowanych działań dobrać odpowiednie instrumenty polityki podatkowej, które zapewnią obniżenie obciążeń podatkowych. Wymaga to jednak od przedsiębiorców doskonałej znajomości rozwiązań podatkowych i ich zmian w kraju i za granicą, aby byli oni w stanie określić skutki podatkowe podejmowanych przez siebie decyzji operacyjnych i finansowych w ujęciu krótko- i długookresowym. Oczywiście podatki nie są jedynym czynnikiem wpływającym na podejmowane przez przedsiębiorcę decyzje, ale jak wskazują przykłady, nie pozostają bez znaczenia dla płynności finansowej czy rentowności przedsię-

biorstwa. Dlatego konieczne jest uwzględnianie podatków na tle całej polityki prowadzenia przez dane przedsiębiorstwo działalności gospodarczej.

Literatura

- Bień W., *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, Difin, Warszawa 2002.
- Brealey R.A., Myers S.C., *Podstawy finansów przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.
- Dymek M., *Optymalizacja podatkowa, czyli jak oszczędzić na podatku dochodowym od osób prawnych*, ODDK, Gdańsk 2006.
- Famulska T., *Oddziaływanie systemu podatkowego na rynek finansowy*, AE, Katowice 1998.
- Kluzek M., *Planowanie podatkowe jako element strategii koncernów międzynarodowych*, [w:] *Kapitałowa strategia przedsiębiorstwa*, red. J. Sobiech, AE, Poznań 2002.
- Kudela P., *Rola podatkowej tarczy amortyzacyjnej w kształtowaniu wartości przedsiębiorstwa*, [w:] *Zarządzanie finansami firm – teoria i praktyka*, red. W. Pluta, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej nr 1109, AE, Wrocław 2006.
- Namysłowski R., Toński P., *Analiza wydatków inwestycyjnych jako metoda planowania podatkowego*, „Przegląd Podatkowy” 2001, nr 8.
- Scholes M.S., Wolfson M.A., *Taxes and Business Strategy*, Prentice-Hall Inc, New Jersey 1992.
- Stoner J.A.F., Wankel C., *Kierowanie*, PWE, Warszawa 1992.
- Yancey W.F., Cravens K.S., *A Framework for International Tax Planning for Managers*, „Journal of International Accounting Auditing & Taxation” 1998, nr 7.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (DzU 2000, nr 14, poz. 176 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (DzU 2000, nr 54, poz. 654 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (DzU 2002, nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

DEPRECIATION AS A TOOL OF TAX OPTIMALIZATION

Summary

The article shows the meaning of tax optimalization and its effects on a company. It is a part of a strategic planning because most financial and investment decisions involve taxation consequences. Tax optimalization can reduce the tax burden and therefore increase the net income. One of very interesting instruments used to reduce tax liabilities is depreciation. But we should include effects of using tax instruments in a long-term business plan to estimate their real effects.